

Svar på Minna Kuuselas och Eve Rämös och 17 andra ledamöters motion om att åtgärda problemen och få mer resurser när det gäller boendehälsan

VD/3771/00.02.00.03/2021

Minna Kuusela och Eve Rämö samt 17 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

Problem med inomhusluften är akut också när det gäller andra objekt än skolor och daghem. En del Vandabor måste dagligen lida av hälsoolägenheter som uppkommer i den egna lägenheten. Hälsoolägenheter i bostäderna kan orsakas av till exempel fukt och mögel, lukter, rök, damm, buller, bristfällig luftkonditionering, kyla eller hetta och kemikaliska föroreningar i inomhusluften. Kommuninvånarna har hört av sig och bekymrat sig över ökade problem med boendehälsan.

Fastighetsägaren är i första hand skyldig att utreda orsakerna till problemet och rätta till missförhållandena. Om fastighetsägaren trots begäran inte börjar vidta nödvändiga utrednings- och reparationsåtgärder eller om man är av olika åsikt om olägenhetens existens ska invånaren enligt stadens anvisningar kontakta hälsoingenjörerna vid Vandas miljöcentral, till vilkas skyldighet det hör att övervaka hälsoförhållandena i bostäder och andra vistelserum.

För närvarande är situationen ohållbar, stadens resurser är för små och husbolagens försummelser leder ingen vart till följd av bristfälliga resurser.

Från invånarens första kontakt tar det nu i genomsnitt fem månader innan man hinner göra någonting alls åt saken, inspektionsbesök eller ens anvisningar och rådgivning. De tre ingenjörer som nu jobbar vid boendehälsan är för få för att sköta den nuvarande arbetsmängden. Enheten för boendehälsa saknar helt möjlighet att reagera på akuta hot och situationer.

Vi undertecknade ledamöter föreslår att staden redan innan höstens budgetrunda skrider till snabba åtgärder för att förbättra saken och föreslår åtgärder, som kan förbättra situationen och skapa mänskliga och hälsosamma boendeförhållanden.

Stadsfullmäktige 12.4.2021 § 22

Stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

Till teamet för hälsoskydd inom miljö- och hälsoskyddet i Vanda hör tre hälsoingenjörer och tre hälsoskyddsinspektörer. Deras uppgifter har definierats i hälsoskyddslagen (763/1994) och tobakslagen (549/2016). Till teamets uppgifter hör, utöver inomhusluftsärenden, övervakningen av hushålls- och badvattnets kvalitet, beredskap för störningssituationer och relaterad verksamhet (bland annat förorenat hushålls- och badvatten, strålrisksituationer), regelbunden övervakning av omkring 750 tillsynsobjekt, behandling av anmälningar om nya tillsynsobjekt samt handlednings- och rådgivningsuppgifter. Hälsoskyddsteamets uppgifter är omfattande och kräver specialkompetens. Vattenexperterna handhar exempelvis inte uppgifter med anknytning till boendehälsan. Det är också anledningen till att resurser inte fritt kan överföras inom teamet.

I hälsoingenjörernas (3 st.) uppgifter ingår utredning vid misstanke om sanitära olägenheter i bostäder, samtliga tillsynsuppgifter i skolor i enlighet med hälsoskyddslagen (behandling av anmälan om nya objekt, regelbunden tillsyn, och misstanke om sanitära olägenheter) samt berednings- och tillsynsuppgifter enligt tobakslagens s.k. rökförbud på balkonger. Dessutom hjälper hälsoingenjörerna teamets övriga medlemmar om det i olika projekt behövs specialkompetens i inomhusluftfrågor. Hälsoingenjörerna deltar också i arbetet inom stadens inomhusluftarbetsgrupper. Övriga ovan nämnda uppgifter som baserar sig på hälsoskyddslagen fördelas mellan de tre hälsoskyddsinspektörerna.

Med nuvarande resurser inspekteras årligen 60–100 bostäder. Bostadsinspektionsköen har i detta nu en kötid på omkring 5,5 månader och ligger normalt på mellan tre och sex månader. År 2020 fick man köa hela 7,5 månader i och med att nästan inga inspektioner ordnades på grund av coronaläget. Våren 2021 försenades behandlingen med omkring en månad eftersom miljö- och hälsoskyddet i enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar fick ansvaret för den nya uppgiften om tidsbegränsad tillsyns- och inspektionsverksamhet i anknytning till coronaepidemin. Det inkommer årligen omkring 75 nya bostadsinspektionsansökningar som alla behandlas i tur och ordning.Handledning och rådgivning ges med snabb tidtabell, även innan ett ärende anhängiggörs officiellt. Boende måste vänta på sin inspektionstur den tid som nämnts ovan.

Hälsoskyddsteamet har begränsade resurser och måste ofta göra svåra prioriteringar. Under våren tog man bland annat i brådskande ordning hand om helt nya tillsynsuppgifter på grund av coronaepidemin, vilket innebar att det på motsvarande sätt fanns mindre resurser för teamets normala uppgifter. De planmässiga inspektionerna sammanställs årligen i en övervakningsplan, vars utfall på årsnivå är omkring 50 %, med andra ord överskrider behovet av övervakning resurserna. Om brådskande övervakningsbehov uppstår, till exempel i fråga om hushållsvattnet, sköts övervakningen omedelbart. Dessa uppdrag fördröjer på så sätt den planmässiga övervakningen. Även på arbetsmarknaden finns det en stor efterfrågan på experter på boendehälsa och miljöcentralen har ofta befunnit sig i en svår situation då erfarna inspektörer bytt anställning. Eftersom det är fråga om lagstadgade tillsyns- och inspektionsförpliktelser är prioriteringsmöjligheterna begränsade, vilket gör att ärenden anhopas. Som helhet är situationen besvärlig och prioriteringen av arbetet innebär en ständig balansgång mellan olika brådskande uppgifter och övriga uppgifter som måste skötas.

Miljöcentralen har fört fram ett förslag om att överföra en tjänst inom livsmedelsteamet till hälsoskyddsteamet, framför allt avseende chefspositionen och i anknytning till övervakningen av hushållsvatten. Ärendet är i detta nu under behandling i enlighet med förfarandet för tillstånd att besätta tjänster. I hälsoskyddslagen planeras dessutom för tillfället en årlig tillsynsavgift, i likhet med livsmedelslagens, vilket förutsätter att inspektionerna i framtiden utsträcks till att bli mer omfattande. Samtidigt skulle tillsynen inbringa inkomster. Om tillsynsavgiften fastställs kan eventuella tilläggsresurser tilldelas hälsoskyddstillsynen. I detta sammanhang kunde arbetet organiseras på ett sätt som ger hälsoingenjörerna mer tid för att utreda misstänkta sanitära olägenheter i bostäder än vad som nu är fallet.

Stadsstyrelsen 24.5.2021 § 40

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge fullmäktigeledamöterna Minna Kuusela och Eve Rämö och de 17 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.6.2021 § 10**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Minna Kuuselas och Eve Rämös och 17 andra ledamöters motion om att åtgärda problemen och få mer resurser när det gäller boendehälsan

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 besvärsförbud

Närmare information:

Kirsi Hiltunen, 1:a stadsveterinär, tfn 040 7248590, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)